

STORTINGET

Innst. 374 S

(2017–2018)

Innstilling til Stortinget
fra arbeids- og sosialkomiteen

Dokument 8:208 S (2017–2018)

Innstilling fra arbeids- og sosialkomiteen om Representantforslag fra stortingsrepresentantene Per Olaf Lundteigen, Sigbjørn Gjelsvik, Geir Adelsten Iversen, Kjersti Toppe og Siv Mossleth om at norske tariffavtaler og norsk arbeidslivslovgivning gis forrang framfor EUs arbeidsmarkedsbyrå ELA (European Labour Authority)

Til Stortinget

Bakgrunn

I dokumentet fremmes følgende forslag:

- «1. Stortinget ber regjeringa påse at norske tariffavtaler og norsk arbeidslivslovgivning gis forrang framfor Norges forpliktelser som vil kunne inngå i EUs arbeidsmarkedsbyrå ELA (European Labour Authority).
2. Stortinget ber regjeringa gi sin vurdering av om norske tariffavtaler og norsk arbeidslivslovgivning kan gis forrang framfor EØS-avtalens regler.»

Komiteens behandling

Komiteen ba i brev av 12. april 2018 om statsrådens vurdering av forslaget. Statsrådets svarbrev av 3. mai 2018 følger vedlagt.

Komiteens merknader

Komiteen, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Lise Christoffersen, Arild Grande,

Eigil Knutsen og Hadia Tajik, fra Høyre, Margret Hagerup, Heidi Nordby Lunde og Kristian Tonning Riise, fra Fremskrittspartiet, Hanne Dyveke Søttar og lederen Erlend Wiborg, fra Senterpartiet, Per Olaf Lundteigen, fra Sosialistisk Venstreparti, Solfrid Lerbrekk, og fra Venstre, Terje Breivik, viser til Representantforslag 208 S (2017–2018) fra representanter fra Senterpartiet om at norske tariffavtaler og norsk arbeidslivslovgivning gis forrang fremfor EUs arbeidsmarkedsbyrå ELA (European Labour Authority).

Komiteen viser til at Europakommisjonen 13. mars 2018 la frem forslag til en forordning om etablering av et europeisk arbeidsmarkedsbyrå, som nå er til behandling i Europaparlamentet.

Komiteen viser til at det er store forskjeller i hvordan de europeiske landene regulerer sine arbeidsmarkeder, og at det er et tverrpolitisk ønske om å ha nasjonal lovgivning også på dette feltet i fremtiden.

Komiteen anser et trygt arbeidsliv som en forutsetning for produktivitetsvekst og jobbskaping. Norsk arbeidslivsregulering har i så måte vært et forbilde for europeisk fagbevegelse, som i mange tilfeller ønsker å kopiere måten Norge regulerer sitt arbeidsliv på.

Komiteens oppfatning er at arbeidslivsstandardene i Europa bør heves, og at dette ikke skal medføre lavere standarder i Norge. I Stortingets spørretime 11. april 2018 ga statsråd Anniken Hauglie uttrykk for at Norge ikke ønsker en løsning som utfordrer norsk suverenitet på arbeidslivfeltet. Komiteen forutsetter at dette ligger til grunn for regjeringens videre arbeid med saken.

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet og Venstre, viser til en pågående utredning av konsekvensene av EUs arbeidsmarkedsbyrå fra Stortingets utredningsseksjon. Flertallet mener Stortinget bør komme tidlig inn i arbeidet med EØS-saker.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet og Sosialistisk Venstreparti viser til en pågående utredning av konsekvensene av EUs arbeidsmarkedsbyrå fra Stortingets utredningsseksjon, som kommer av at mange mener Stortinget kommer for sent inn i arbeidet med EØS-saker.

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmet fra Senterpartiet, viser til at målet med EUs arbeidsmarkedsbyrå er å sørge for bedre informasjon om plikter og rettigheter for grensekryssende arbeidstakere og bedrifter, fremme samarbeid mellom nasjonale arbeidslivmyndigheter samt avgjøre tvister mellom landene dersom de selv ønsker en uavhengig tredjepart til å løse tvisten.

Flertallet anser det som avgjørende å belyse fordeler og ulemper ved arbeidsmarkedsbyrået grundig før Stortinget en gang i fremtiden tar endelig stilling til saken.

Et annet flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet og Venstre, mener at byrået kan være et nyttig verktøy i kampen mot arbeidslivskriminalitet på tvers av landegrensene, men det er viktig å sørge for at det ikke skapes et press for svakere arbeidslivsregulering i Norge.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet og Sosialistisk Venstreparti mener at byrået kan være et nyttig verktøy i kampen mot sosial dumping og arbeidslivskriminalitet på tvers av landegrensene, men det er viktig å sørge for at det ikke skapes et press for svakere arbeidslivsregulering i Norge.

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti, mener at norsk utenrikspolitikk må søke å styrke arbeidstakerrettigheter globalt og sikre gjennomføring av ILOs kjernekonvensjoner. Med økt global kapitalflyt trengs det mer internasjonalt samarbeid for å trygge arbeidstakerrettigheter og bekjempe ulikhet.

Flertallet viser til at EØS-avtalen har tjent norske interesser godt gjennom mer enn 20 år. Perioden har vært preget av rekordhøy vekst i sysselsetting og reallønn, og styrkede offentlige tjenester. Treparsamarbeidet er videreført, i likhet med hovedtrekkene i den norske samfunnsmodellen i stort.

Et annet flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet og Venstre, merker seg likevel at EØS-avtalen og tilhørende arbeidsinnvandring har skapt utfordringer i arbeidslivet. For å motvirke disse utfordringene er det behov for økt samordnet innsats mot arbeidslivskriminalitet både på nasjonalt og europeisk nivå.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet og Sosialistisk Venstreparti merker seg at EØS-avtalen og tilhørende stor arbeidsinnvandring har skapt utfordringer i arbeidslivet. For å motvirke disse utfordringene behøves det en koordinert lønnsdannelse, brede tariffavtaler og en stor innsats for å bekjempe sosial dumping.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet anser dette for viktige elementer i den norske samfunnsmodellen som må markeres gjennom en aktiv politikk overfor EU.

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmet fra Sosialistisk Venstreparti, mener at handlingsrommet i EØS-avtalen må utnyttes maksimalt gjennom tidlig medvirkning i beslutningsprosessene, og ved å gjennomføre politiske tiltak for et seriøst og organisert arbeidsliv.

Et annet flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet og Venstre, viser til at EUs arbeidsmarkedsbyrå har som mål å sikre etterlevelsen av EUs regelverk om arbeidsmobilitet og sikre at dette blir håndhevet på en rettferdig, enkel og effektiv måte.

Dette flertallet viser til at EØS-borgere som har jobbet i Norge, har bidratt til å holde aktiviteten oppe i norsk økonomi, men også gitt EØS-borgere mulighet for å kunne forsørge seg selv og sine familier gjennom arbeid her. I årene etter finanskrisen ville arbeidsledighet i hjemlandet vært et alternativ for mange. Ideen bak de fire friheter, som sikrer friksjonsfri handel og dermed arbeidsplasser og økonomisk vekst, sikrer også mulighet for arbeidstakere til å kunne ta arbeid på tvers av landegrensene for å sørge for seg og sine.

Dette flertallet viser til at om lag 207 000 EØS-innvandrere registrert bosatt i Norge var sysselsatt i Norge i 4. kvartal 2017. Hele 17 millioner europeere bor i et annet EU-land enn de kommer fra, og 1,4 millioner europeere pendler hver dag til et annet EU-land for å jobbe. Det nye byrået skal gjøre det lettere for folk og bedrifter å få informasjon om rettigheter, plikter og tjenester knyttet til denne grensekryssende aktiviteten. Byrået skal i henhold til forslaget også få i oppgave å megle samt tilrettelegge for en løsning der det oppstår uenighet mellom medlemslandene knyttet til arbeidsmobilitet og trygdekoordinering. Organiseringen av byrået er

foreløpig i planleggingsfasen, og byrået har planlagt oppstart i 2019.

Dette flertallet viser videre til at Norge allerede deltar i en rekke viktige europeiske samarbeidsordninger innenfor arbeidslivsfeltet. Dette gjelder blant annet fri bevegelighet av personer, trygdekoordinering og den europeiske plattformen mot svart arbeid. I denne sammenheng eksisterer det allerede en rekke mekanismer for samarbeid og tvisteløsning innenfor trygdekoordineringsområdet. Norge deltar også i samarbeidet for transnasjonale arbeidsmobilitetstjenester, blant annet gjennom det europeiske jobbnettverket European Employment Services (EURES). EU-kommisjonens forslag ser ut til å samle flere av de nevnte samarbeidsordningene inn under det nye byrået. Dette kan peke i retning av at mange av byråets arbeidsoppgaver blir tilsvarende de samarbeidene Norge allerede er tilsluttet gjennom EØS-avtalen i dag.

Dette flertallet understreker at forslaget så langt ikke tyder på at byrået vil gripe inn verken i trepartssamarbeidet eller den nasjonale arbeidsmarkedspolitikken. Det ser ikke ut til å få noen selvstendig myndighet, innebære en myndighetsoverføring eller gripe inn i den norske modellen.

Dette flertallet viser til at den europeiske fagbevegelsen, ETUC, virker positiv til forslaget, da det kan bidra til å forbedre sosiale rettigheter på tvers av landegrensene og bekjempe utnyttelse av arbeidstakere. De forutsetter at byrået ikke blander seg inn i eller undergraver det enkelte medlemslands egne fagforeninger og partssamarbeid. Sosialpolitikk og arbeidsmarkedspolitikk er og skal være nasjonalstatens ansvar.

Dette flertallet mener at det er viktig at EUs arbeidsmarked fungerer godt. Det er viktig at arbeidstakernes rettigheter blir ivarettatt, og at bedriftene har god tilgang på arbeidskraft. Avhengig av hvordan det innrettes, kan byrået bli et viktig instrument i kampen mot svart arbeid og arbeidslivskriminalitet.

Dette flertallet påpeker at EU-kommisjonen har tatt initiativ til en åpen konsultasjon i spørsmålet om nytt arbeidsmarkedsbyrå. Norge ønsket i denne forbindelse intensjonene bak initiativet velkommen. Samtidig har Norge gitt uttrykk for at det nye byrået må respektere nasjonal kompetanse, slik at organet ikke kan treffe bindende avgjørelser for EØS-landene. Kommisjonen er oppfordret om å beskrive tydeligere hva byråets oppgaver vil være og virkninger for EØS-landene. Dette flertallet vil fremheve at byrået vil kunne være et viktig bidrag for å styrke det europeiske samarbeidet mot grensekryssende arbeidslivskriminalitet som ikke kan løses av enkeltnasjoner alene.

Dette flertallet viser til at EU-kommisjonens forslag enda ikke er vedtatt, men er til behandling i både EU-parlamentet og Rådet.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti ønsker å styrke arbeidsinnvandreres rettigheter på arbeidsmarkedet og legge til rette for at flere organiserer seg.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet og Sosialistisk Venstreparti fremmer på denne bakgrunn følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen avklare om deltakelse i EUs arbeidsmarkedsbyrå ELA innebærer en styrking eller en svekkelse av vår evne til å bekjempe sosial dumping og arbeidslivskriminalitet i Norge, samt om det styrker eller svekker vår evne til å sikre fremtiden til den norske arbeidslivsmodellen med vekt på trepartssamarbeids rolle i arbeidslivet.

Disse forhold må avklares før en eventuell sak om EUs arbeidsmarkedsbyrå ELA fremmes for Stortinget.

Regjeringen må understreke overfor EU at forslag som innebærer en svekkelse av norsk evne til selv å regulere forhold i arbeidslivet gjennom lov eller trepartssamarbeid, vil medføre at Norge reserverer seg.»

Komiteens medlem fra Senterpartiet viser til at det går en grunnleggende skillelinje mellom de politiske partiene på Stortinget i EØS-saker. I slike saker har historien vist at Ja til EU-partiene alltid velger å ta inn EU-lov i norsk lov – koste hva det koste vil.

Dette medlem viser til at Senterpartiet setter hensynet til norsk suverenitet og norske interesser fremfor hensynet til å tilfredsstille Brussel.

Dette medlem viser til at Norge på selvstendig grunnlag bør vedta lovendringer som styrker produktivitetsvekst og jobbskaping.

Komiteens medlemmer fra Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti viser til at Ja til EU-partiene i komiteen i sine merknader underslår at det i EØS-loven § 1 står at EØS-avtalens hoveddel «skal gjelde som norsk lov». Underforstått: Norske lover som er i strid med avtalens hoveddel, må vike.

Videre vil disse medlemmer vise til lov om gjennomføring i norsk rett av hoveddelen i avtale om Det europeiske økonomiske samarbeidsområde (EØS) m.v. (EØS-loven) § 2:

«Bestemmelser i lov som tjener til å oppfylle Norges forpliktelser etter avtalen, skal i tilfelle konflikt gå foran andre bestemmelser som regulerer samme forhold. Tilsvarende gjelder dersom en forskrift som tjener til å oppfylle Norges forpliktelser etter avtalen, er i konflikt med en annen forskrift, eller kommer i konflikt med en senere lov.»

Disse medlemmer viser videre til at det samme står i protokoll 35 til EØS-loven: Partene forplikter seg til

å gi EØS-lovverket forrang hvis en norsk lov er i strid med EØS-loven.

Disse medlemmer viser til at konsekvensene av dette for norsk arbeidsliv etter hvert har provosert stadig større deler av norsk fagbevegelse. LO-kongressen i 2017 var derfor like enstemmig som i 2013:

«Norske tariffavtaler og norsk arbeidslivslovgivning må gis forrang foran EUs regler.»

Disse medlemmer viser til at da Roma-traktaten ble inngått i 1957, vågde ikke EUs regjeringssjefer å traktatfeste at enhver EU-lov skyver til side alle nasjonale lover som den er i strid med.

Dette var det som EU-domstolen fastslo for at EU-traktatens mål om «en stadig tettere union» skulle kunne virkeliggjøres. Det skjedde ved at EU-domstolen i 1964 la til grunn at medlemsstatene ved å melde seg inn i EU hadde akseptert en permanent begrensning i sine suverene rettigheter.

Disse medlemmer viser til at man i Norge har forhandlinger mellom partene i arbeidslivet, noe som blant annet gir landsomfattende tariffavtaler. Norge har lovregler og avtaler om tvistebehandling, meklinger med Riksmekleren, og Arbeidstilsynet skal følge opp arbeidsmiljøloven. Både regjering og opposisjon sier seg enig i å videreføre trepartssamarbeidet mellom de to partene i arbeidslivet og staten. Norge har ratifisert og holdt høyt frem en rekke ILO-konvensjoner som omhandler maktforholdene i arbeidslivet.

Et velorganisert arbeidsliv gir gode forutsetninger for produktivitetsforbedring kombinert med et trygt familieliv. Reguleringen av norsk arbeidsliv har vært et forbilde for fagligpolitisk engasjement i europeiske land.

I de kommende år er det nødvendig med økt nasjonal og internasjonal innsats for å fremme – ikke svekke – den norske modellen. Det er en viktig forutsetning for å videreutvikle samholds-Norge slik at svake grupper får større trygghet i arbeidslivet.

Disse medlemmer arbeider målrettet for å ivareta rettighetene til alle arbeidstakere i norsk arbeidsliv – uavhengig av deres nasjonalitet.

Disse medlemmer er sterkt uenig i flertallet i komiteen, som mener at EØS-avtalen har tjent norske interesser godt gjennom mer enn 20 år. Ved inngåelsen av EØS-avtalen avga Norge suverenitet til Den europeiske union (EU). Disse medlemmer viser til at konsekvensene av denne suverenitetsavståelsen har vist seg å medføre stadig nye avgivelser av makt og kompetanse fra norsk side til EU-organer.

Den norske modellen bygger på at flertallsvedtak i Stortinget korrigerer markedsøkonomien og legger forpliktelser på den private eiendomsrett. Derved kan stortingsrepresentanter følge opp sine valgløfter om større trygghet for folk. Med Norges tilslutning til Det euro-

peiske økonomiske samarbeidsområde blir Stortingets handlingsrom til å videreføre denne politiske linjen svekket hvert eneste år. Dette svekker tilliten til folkevalgte og skaper større avmakt hos velgerne. Imidlertid vil de økonomiske interesser og grupper av arbeidstakere som er interessert i mindre folkevalgt styring av markedskreftene, se seg tjent med en slik utvikling. Konsekvensen blir selvsagt at disse gruppene tiljubler at norske folkevalgtes makt svekkes.

Med mindre Stortinget gjør lovvedtak som utfordrer EU-lov, vil ikke denne utviklingen kunne endres. Bare slik kan Norge utnytte det såkalte handlingsrommet i EØS-avtalen. Disse medlemmer vil uttrykke støtte til at Norge medvirker til å styrke arbeidstakerrettigheter globalt, men vil samtidig understreke behovet for at Norge selv realiserer de ILO-konvensjoner som Norge har skrevet under på, eksempelvis ILO-konvensjon 137 om havnearbeidernes fortrinnsrett.

Den store arbeidsinnvandringen fra EØS-området har medført et økt press på lønns- og arbeidsvilkår i deler av norsk arbeidsliv, samtidig som egen rekruttering av fagfolk i flere yrkesfag er blitt kraftig svekket. Disse medlemmer viser til at det er på denne bakgrunn at allmenngjøringsloven – som ble vedtatt av Stortinget i 1992 i forbindelse med inngåelsen av EØS-avtalen – etter hvert er blitt tatt i bruk i stadig større grad i norsk arbeidsliv. Disse medlemmer vil peke på dette som et eksempel på at EØS-avtalen har tjent brede, norske interesser godt gjennom mer enn 20 år.

EUs arbeidsmarkedsbyrå

Disse medlemmer vil understreke at arbeidsmarkedsbyrået skal være et overvåkingsorgan på linje med ACER og over 30 slike byrå på forskjellige områder innen Den europeiske union (EU). Formålet er å skape ett EU med et mer felles regelverk innenfor EU/EØS.

Dette utfordrer selvsagt den norske arbeidslivsmodellen, som har sikret høy arbeidsproduktivitet, mer jevnbyrdige forhold i arbeidslivet og bedre samarbeid mellom arbeidslivets parter.

Den norske modellen er resultat av politisk strid hvor flertallsvedtak i Stortinget har lagt stein på stein. Dette møysommelig oppbygde politisk systemet settes nå under kraftigere press som følge av EØS-avtalen, med friest mulig arbeidsinnvandring fra hele EØS-området til Norge. Konsekvensene er at den norske modellen forvitrer dag for dag og ødelegges over tid. Sterke krefter som er tilhengere av norsk EU-medlemskap, ser selvsagt EU-landenes arbeidsliv som fordelaktig og som en nødvendig konsekvens av sitt samfunnssyn.

Men dette har ikke støtte fra brede grupper av folk i Norge, fordi de ser at stadig flere yrkesgruppers lønns- og arbeidsvilkår svekkes, og de økonomiske og sosiale forskjellene blant den yrkesaktive befolkningen øker.

Praktiske fagarbeidere som er nødvendige for å drive Norge, får dårligere sosial status og svakere rekruttering.

Dette skaper Forskjells-Norge – ikke Samholds-Norge.

Senterpartiet ser EUs arbeidsmarkedsbyrå som et redskap for i større grad å harmonisere arbeidslivspolitikken innen EU/EØS. Dette vil, etter disse medlemmers syn, selvsagt ha konsekvenser for utformingen av norske tariffavtaler, norsk arbeidslivslovgivning og alle de institusjonene som bygger opp under den norske modellen. Av erfaring med EØS-avtalen, som var ment å være midlertidig inntil Norge ble medlem i Den europeiske union, ser vi nå 23 år senere resultatene av en harmonisering til en EU-samfunnsmodell som er fjernt fra den norske samfunnsmodellen, som har skapt trygghet for folk flest.

EUs arbeidsmarkedsbyrå er et slikt redskap som starter med tilforlatelige formuleringer, for så å strammes til for å realisere formålet: En mest mulig felles arbeidslivspolitik.

Komiteens medlem fra Senterpartiet mener dette ikke er i interessene til flertallet av det norske folk. Norge må derfor på selvstendig folkevalgt grunnlag samarbeide og forhandle med EU og EU-land for å løse problemer og konflikter knyttet til arbeidstakere som arbeider i våre land.

Komiteens medlemmer fra Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti fremmer på denne bakgrunn følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen påse at norske tariffavtaler og norsk arbeidslivslovgivning gis forrang fremfor Norges forpliktelser som vil kunne inngå i EUs arbeidsmarkedsbyrå ELA (European Labour Authority).»

«Stortinget ber regjeringen gi sin vurdering av om norske tariffavtaler og norsk arbeidslivslovgivning kan gis forrang fremfor EØS-avtalens regler.»

Forslag fra mindretall

Forslag fra Arbeiderpartiet og Sosialistisk Venstreparti:

Forslag 1

Stortinget ber regjeringen avklare om deltakelse i EUs arbeidsmarkedsbyrå ELA innebærer en styrking eller en svekkelse av vår evne til å bekjempe sosial dumping og arbeidslivskriminalitet i Norge, samt om det styrker eller svekker vår evne til å sikre fremtiden til den norske arbeidslivsmodellen med vekt på trepartssamarbeidets rolle i arbeidslivet.

Disse forhold må avklares før en eventuell sak om EUs arbeidsmarkedsbyrå ELA fremmes for Stortinget.

Regjeringen må understreke overfor EU at forslag som innebærer en svekkelse av norsk evne til selv å regulere forhold i arbeidslivet gjennom lov eller trepartssamarbeid, vil medføre at Norge reserverer seg.

Forslag fra Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti:

Forslag 2

Stortinget ber regjeringen påse at norske tariffavtaler og norsk arbeidslivslovgivning gis forrang fremfor Norges forpliktelser som vil kunne inngå i EUs arbeidsmarkedsbyrå ELA (European Labour Authority).

Forslag 3

Stortinget ber regjeringen gi sin vurdering av om norske tariffavtaler og norsk arbeidslivslovgivning kan gis forrang fremfor EØS-avtalens regler.

Komiteens tilråding

Komiteens tilråding fremmes av komiteens medlemmer fra Høyre, Fremskrittspartiet og Venstre.

Komiteen har for øvrig ingen merknader, viser til representantforslaget og rå Stortinget til å gjøre følgende

vedtak:

Dokument 8:208 S (2017–2018) – Representantforslag fra stortingsrepresentantene Per Olaf Lundteigen, Sigbjørn Gjelsvik, Geir Adelsten Iversen, Kjersti Toppe og Siv Mossleth om at norske tariffavtaler og norsk arbeidslivslovgivning gis forrang framfor EUs arbeidsmarkedsbyrå ELA (European Labour Authority) – vedtas ikke.

Oslo, i arbeids- og sosialkomiteen, den 31. mai 2018

Erlend Wiborg

leder

Eigil Knutsen

ordfører

Vedlegg

Brev fra Arbeids- og sosialkomiteen v/statsråd Anniken Hauglie til arbeids- og sosialkomiteen, datert 3. mai 2018

Svar til Stortinget vedr. representantforslag 208 S (2017–2018)

Jeg viser til representantforslag 208 S fra stortingsrepresentantene Per Olaf Lundteigen, Sigbjørn Gjelsvik, Geir Adelsten Iversen, Kjersti Toppe og Siv Mossleth om at norske tariffavtaler og norsk arbeidslivslovgivning gis forrang framfor EUs arbeidsmarkedsbyrå ELA (European Labour Authority).

Representantene har fremmet følgende forslag:

Stortinget ber regjeringa påse at norske tariffavtaler og norsk arbeidslivslovgivning gis forrang framfor Norges forpliktelser som vil kunne inngå i EUs arbeidsmarkedsbyrå ELA (European Labour Authority).

1. Stortinget ber regjeringa gi sin vurdering av om norske tariffavtaler og norsk arbeidslivslovgivning kan gis forrang framfor EØS-avtalens regler.

Først vil jeg gi uttrykk for at jeg deler representantenes syn på viktigheten av trepartssamarbeidet i det norske arbeidslivet. Gjennom samarbeidet mellom arbeidsgivere, arbeidstakere og myndigheter har Norge skapt et av verdens mest moderne og omstillingsdyktige arbeidsmarkeder. Trepartssamarbeidet står også sentralt i kampen mot arbeidslivskriminalitet og dette er understreket i Jeløy-plattformen.

Som forslagsstillerne viser til, la Europakommisjonen i mars i år fram et forslag om å opprette et nytt organ på arbeidslivsområdet, European Labour Authority (ELA). Det nye organet skal tilrettelegge for bedre informasjon om rettigheter og plikter knyttet til arbeidsmobilitet, fremme samarbeid om håndhevelse av relevant EU-lovgivning, fasilitere for felles tilsyn mellom nasjonale tilsynsmyndigheter og megle og tilrettelegge for løsning ved uenighet mellom medlemslandene.

Norge har tidligere ønsket intensjonene bak initiativet velkommen, som et bidrag til styrket samarbeid mot arbeidslivskriminalitet. Samtidig har vi fra norsk side understreket vårt syn om at det nye organet må respektere nasjonal myndighet. Dette var blant annet tema da jeg hadde møte med arbeids- og sosialkommissær Marianne Thyssen i forbindelse med EUs uformelle ministerrådsmøte i Sofia i april i år, for å diskutere blant annet ELA.

Norge er også opptatt av å sikre fortsatt god deltakelse i grupper som foreslås tatt inn under ELA, blant annet på trygdeområdet.

I den nasjonale debatten har forslaget reist spørsmål om mulig myndighetsavståelse. Min foreløpige vurdering er at forslaget ikke innebærer dette. I samarbeid

med berørte departement arbeider Arbeids- og sosialdepartementet med å vurdere forslaget nærmere. Stortinget vil bli holdt tett informert, blant annet gjennom Stortingets europautvalg.

Slik jeg ser det, passer forslaget godt sammen med Regjeringens initiativ overfor EU-kommisjonen om styrket europeisk samarbeid mot arbeidslivskriminalitet. I rapporten oversendt EU-kommisjonen i forbindelse med initiativet trekker Norge blant annet frem nettopp utfordringer knyttet til samarbeid og informasjonsutveksling over landegrensene. Jeg mener derfor ELA vil kunne være et nyttig bidrag i kampen mot grenseoverskridende arbeidslivskriminalitet.

EØS-avtalen gir oss adgang til det indre marked. Det er regjeringens syn at EØS-avtalen har tjent norske økonomiske interesser godt. Samtidig sikrer EØS-avtalen viktige felles reguleringer på arbeidslivsområdet, som i mange tilfeller har ført til en styrking av arbeidstakeres rettigheter. Disse reglene er ofte minimumsreguleringer som åpner for nasjonale tilpasninger. EØS-avtalen gir således stort handlingsrom, og jeg er opptatt av å utnytte dette handlingsrommet der det er behov for det.

